

**РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНЮВАННЯ
МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ**

© Віблій П.І., Горбова Х.В., Гринаш Л.П., 2013

Приділено велику увагу розробленню методичного підходу до оцінювання макроекономічної ефективності інвестиційної діяльності корпоративного сектору, а також визначенню його внеску у формування загальних параметрів інвестиційного процесу та моделюванню ефективності та результативності динаміки і структури інвестицій корпоративного сектору з урахуванням наявних макрообмежень.

Ключові слова: інвестиції, корпоративний сектор, інвестиційні ресурси, джерела фінансування.

P.I. Viblyi, H.V. Gorbova, L.P. Grynash
Lviv Polytechnic National University**DEVELOPMENT OF THE METHODOLOGY MACROECONOMIC
ASSESSMENT INVESTMENT PERFORMANCE
OF THE CORPORATE SECTOR**

© Viblyi P.I., Gorbova H.V., Grynash L.P., 2013

The article focuses on the development of methodological approach macroeconomic assessment of the investment performance of the corporate sector, as well as determine its contribution to the development of general parameters of the investment process, and modeling efficiency and effectiveness of the dynamics and structure of investments of the corporate sector in accordance with available macroconstraints.

Key words: investments, corporate sector, investment resources, sources of funding.

Постановка проблеми. У практиці державного управління виникає необхідність посилення методичного забезпечення фінансового регулювання інвестиційної діяльності корпоративного сектору. Зокрема, сьогодні не існує методичних підходів (рекомендацій) до питань оцінювання ефективності інвестиційної діяльності корпоративного сектору, визначення його внеску у формування загальних параметрів інвестиційного процесу, а також моделювання ефективності та результативності динаміки і структури інвестицій корпоративного сектору з урахуванням наявних макрообмежень.

Огляд останніх досліджень. Загальна кількість публікацій на тему оцінювання макроекономічної ефективності інвестиційної діяльності корпоративного сектору загалом є великою. Вагомий внесок у дослідження і розроблення теоретичних і практичних аспектів щодо оцінювання макроекономічної ефективності інвестиційної діяльності корпоративного сектору здійснили багато вчених, зокрема: С.В. Захарін, І.Б. Скворцов, Ю.М. Бажал, П.Ю. Буряк, С.О. Ішук, Л.І. Федулова. Проте головним їх недоліком є те, що вони, як правило, ґрунтуються на теоретичному обґрунтуванні ефективності інвестиційної діяльності без врахування макроекономічних чинників.

Постановка цілей. Встановлення проблемних питань в оцінюванні макроекономічної ефективності інвестиційної діяльності корпоративного сектору та розроблення нового методичного підходу щодо її оцінювання.

Виклад основного матеріалу. Фінансове регулювання інвестиційної діяльності має передбачати можливість застосування інструментів впливу на інвестиційний попит та інвестиційну пропозицію з використанням різних важелів (грошово-кредитних, валютних, митних, фіскальних тощо). Інвестиційний попит формується завдяки попиту на капітальне майно (виробнича нерухомість, устаткування, технології, нематеріальні активи тощо), яке має бути задіяне у суспільному відтворенні для задоволення економічних потреб [1]. Результативність інвестиційних стратегій суб'єктів корпоративного сектору забезпечується завдяки використанню капітального майна за своїм економічним призначенням, внаслідок чого уможливорюється процес ринкового виробництва певних благ, а також подальшої їхньої реалізації (комерціалізації). Іншими словами, інвестиційний попит породжується наявністю незадоволених потреб споживачів (державних, корпоративних, індивідуальних) у певних економічних благах. Важливо, що ці потреби не можна задовольнити на основі наявної капітальної бази, а тому необхідно створювати додаткові потужності, що і породжує приріст інвестиційного попиту.

Математично вказані залежності можна записати так [1]:

$$\begin{cases} Y_s \Leftrightarrow K_s \Leftrightarrow I_s; & (1) \\ I_s = f(K_s, Y_s), & (2) \end{cases}$$

де Y_s – незадоволений попит на економічні блага; K_s – попит на капітальні активи – засоби виробництва відповідних благ; I_s – попит на капітальні інвестиції.

Ці узагальнення дають змогу зробити висновок про наявність макроекономічного ефекту інвестицій на основі дії акселератора [1]:

$$I_{t,s} = k \Delta Y_{t+1}, \quad (3)$$

де k – коефіцієнт акселерації; ΔY_{t+1} – збільшення попиту на товари та послуги в періоді $t+1$; $I_{t,s}$ – попит на інвестиції у періоді t для забезпечення збільшення попиту на товари та послуги у періоді $t+1$; i – часовий лаг “запізнення” віддачі інвестицій.

У подальшому каталізується інвестиційний попит у постачальників сировини і матеріалів. Це дає змогу спостерігати мультиплікативний ефект первинного інвестиційного попиту [1]:

$$IS = f(I_s) = k_m \times I_s, \quad (4)$$

де IS – загальний попит на інвестиції, що викликаний незадоволеною потребою на певне благо; k_m – коефіцієнт мультиплікації первинних інвестицій.

Доцільно розробити методичний підхід до оцінювання результатів інвестиційно-інноваційної діяльності корпоративних структур у контексті загального інноваційного процесу, враховуючи наявні ресурсні обмеження.

Макроекономічна ефективність інвестиційної діяльності корпоративного сектору розглядається нами як здатність суб'єктів цього сектору (корпорацій) продукувати внаслідок реалізації інвестиційних проектів позитивні структурно-інноваційні трансформації, оскільки перехід економіки на модель інноваційного розвитку на основі структурної модернізації є одним із ключових пріоритетів державної економічної політики [2, с. 241]. Інакше кажучи, ми виходимо з того, що основним критерієм ефективності інвестиційного процесу у корпоративному секторі є здатність інвестицій (реалізованих інвестиційних проектів) створювати позитивні інноваційні ефекти, що тягне за собою виконання завдань структурної політики. Такі ефекти можуть проявлятися через вкладення інвестицій у організацію корпоративних досліджень та розробок, виробництво або впровадження інновацій та нових технологій, випуск та реалізацію інноваційної продукції, оновлення (підвищення технічного рівня) основних фондів тощо.

Згідно з даними Держстату, протягом 2010 р. на поповнення основного капіталу було спрямовано 87,9 % капітальних інвестицій, на поліпшення стану об'єктів – 9,0 % від загального обсягу капітальних інвестицій, в нематеріальні активи – 1,5 %, на інші необоротні матеріальні активи – 1,4 %, на формування основного фонду – 0,2 % [3, с. 200, 202].

Недостатні показники інвестиційної активності спричиняють постійне старіння основних фондів. Рівень зношеності основних фондів в середньому по економіці перевищив критичну межу 50 % у 2009 р., а на початок 2011 р. досяг, за нашою оцінкою, 57 %. Протягом 2000–2010 рр.

середні темпи введення в дію нових основних засобів досягли значення 4,7 % (максимальне значення – 5,5 % від вартості наявних засобів – зафіксовано у 2005 р.), хоча відносний рівень введення нових основних засобів стосовно загальної вартості основних засобів протягом 2000–2009 рр. збільшувався. За період 2000–2010 рр. середньорічна частка вартості нововведених основних фондів галузей обробної промисловості у загальній структурі вартості нововведених основних фондів становить 19,7 %. За відносною динамікою оновлення і ліквідації основних фондів провідні позиції посідають посередницькі види економічної діяльності (фінансове посередництво, торгівля, ремонт), а в капіталомістких видах економічної діяльності (зокрема, у промисловості) фіксуються недостатні темпи оновлення і ліквідації основних фондів.

Обсяги інвестицій є недостатніми для реалізації програм заміщення основних засобів. Недостатні абсолютні обсяги виведення з експлуатації старих та введення в експлуатацію нових основних фондів є причиною нераціональної вікової структури обладнання (зокрема, активної їх частини). Фактично в українській економіці спостерігається “проїдання” набутого у попередні роки відтворювального потенціалу. Цим пояснюється феномен збільшення індексу основних фондів за зменшення індексу інвестицій в основний капітал.

Протягом попередніх років відбулася зміна структури економіки на користь низько-технологічних і сировинних галузей, а економічне зростання, яке мало відновлювальний характер, ґрунтувалося на активізації виробничої діяльності у сировинних галузях, а також на задіянні вільних потужностей. Як наслідок, на зовнішніх ринках вітчизняні підприємства поставляють переважно сировинну продукцію або продукцію з незначним рівнем переробки.

На нашу думку, основною причиною низької інвестиційної та інноваційної активності в економіці України необхідно визнати слабку мотивацію корпоративного сектору до організації високопродуктивної інвестиційно-інноваційної діяльності, яка є малоприбутковою (низькорентабельною). Корпоративний сектор економіки немає спонукальних мотивів до прискорення оновлення основних фондів. Тому у межах проведення державної інвестиційної політики необхідно виробити комплекс важелів, спрямованих на створення ефективних механізмів підтримки системних інвесторів.

Інвестиційні ресурси корпоративного сектору України фактично виснажені і не спроможні забезпечити ефективне розширене відтворення. Зношеність основних засобів у більшості видів економічної діяльності сягає 60 %, корпоративні структури використовують фізично і морально застаріле обладнання, через що основна частина обігових фондів спрямовується не на закупівлю нового обладнання, а на ремонт старого (щорічно на ремонт витрачається близько 10 % капітальних інвестицій).

Протягом 2013–2015 рр., за нашою оцінкою, можливе згорання (затухання) інвестиційної активності в окремих галузях, підвищення імовірності спекулятивних атак на знецінені активи підприємств, зниження реальних корпоративних та особистих доходів.

Без істотного покращення інвестиційного клімату неможливими є збільшення інвестиційної активності у корпоративному секторі та перехід економіки на інвестиційно-інноваційну модель розвитку.

Аналіз особливостей економічної діяльності корпоративних структур протягом останніх років дає підстави висунути гіпотезу, що корпоративний сектор не здатний самостійно подолати деструктивну тенденцію високої витратомісткості у кінцевому продукті.

За висновком фахівців ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”, через високу зношеність активної частини основних фондів значну питому вагу в умовно-постійних операційних затратах корпоративних структур займають витрати на обслуговування і утримання обладнання (в 1,5–2 рази перевищують нормативні значення), що призводить до зростання собівартості виготовленого продукту [4; 5].

Однією з причин низької ефективності інвестиційного процесу є високі витрати (перевитрати) корпоративних структур на утримання трудових ресурсів, що призводить до нераціонального використання робочої сили [6].

Суб'єкти корпоративного сектору, які виробляють продукцію для внутрішнього ринку, не можуть знизити витратність через хронічну дефіцитність інвестиційного ресурсу на модернізацію та впровадження прогресивних технологій.

Суб'єкти корпоративного сектору, які виробляють продукцію на експорт, не мають достатніх мотивацій у радикальному зниженні операційних витрат, оскільки це може призвести до підвищення податкових зобов'язань, а також погіршення результатів економічної діяльності у суміжних галузях, які переважно є "зв'язаними" з кінцевим експортним виробництвом.

Більше половини корпоративних структур представлено акціонерними товариствами різних типів, які мають активно виступати суб'єктами операцій з цінними паперами, а тому важливим елементом акумуляції інвестиційних ресурсів у корпоративному секторі економіки є динамічний розвиток фондового ринку [7]. Завданням державної політики, спрямованої на поліпшення інвестиційного процесу, є підтримка розвитку національного фондового ринку та наближення параметрів його розвитку до загальноновизнаних світових стандартів. Однак стан розвитку українського фондового ринку залишається, за висновками фахівців, незадовільним [8].

Модель фінансового регулювання інвестиційної діяльності має орієнтуватися на забезпечення раціональної взаємодії корпоративного сектору та інвестиційного ринку за посередництвом фінансових інституцій. При цьому механізм функціонування інвестиційного ринку має ґрунтуватися на належному фінансовому посередництві.

На вибір вказаної моделі впливає історичний досвід, політичний устрій, ступінь концентрації капіталу, особливості державного регулювання інвестиційних процесів, механізми взаємодії держави, суспільства та приватного бізнесу. Загальна ефективність фінансового регулювання інвестиційної діяльності корпоративного сектору також залежатиме від результативної взаємодії інституційних секторів.

З метою проведення оцінювання до корпоративного сектору включатимемо підприємства, які мають корпоративну форму управління – акціонерні товариства (відкриті та закриті), товариства з обмеженою відповідальністю, статутні об'єднання підприємств тощо.

Основним показником, що характеризує інноваційну активність в економіці та її секторах, є частка інноваційно активних підприємств. Тому логічно припустити, що державна політика фінансового регулювання інвестиційної діяльності має орієнтуватися, зокрема, на збільшення інноваційної активності. Відтак доцільно визначати та здійснювати порівняльний аналіз зростання частки інноваційно активних підприємств в економіці загалом та у корпоративному секторі. З цією метою доцільно розраховувати показники, які характеризуватимуть відносне зростання інноваційної активності у корпоративному секторі, а також перевищення темпу цього зростання над аналогічним показником загалом по економіці.

Аналіз динаміки зростання інноваційної активності в економіці загалом та у корпоративному секторі доцільно здійснювати на основі моделі [1]:

$$I1 = izv1 / ibaz1 ; \quad (5)$$

$$I2 = izv2 / ibaz2; \quad (6)$$

$$I = I2 / I1, \quad (7)$$

де $I1$ – коефіцієнт зміни рівня інноваційної активності в економіці; $izv1$ – частка інноваційно активних підприємств у звітному періоді загалом по економіці; $ibaz1$ – частка інноваційно активних підприємств у базовому періоді загалом в економіці; $I2$ – коефіцієнт зміни рівня інноваційної діяльності у корпоративному секторі; $izv1$ – частка інноваційно активних підприємств у звітному періоді у корпоративному секторі; $ibaz1$ – частка інноваційно активних підприємств у базовому періоді у корпоративному секторі; I – коефіцієнт оцінки зростання інноваційної активності (перевищення зростання активності у корпоративному секторі над зростанням активності загалом у економіці).

За аналогічним підходом можна проводити оцінювання динаміки інших показників, що характеризують інвестиційно-інноваційну активність у корпоративному секторі.

У випадку аналізу складних явищ або процесів (припустимо, інвестиційно-інноваційного процесу) можна розрахувати так званий середній коефіцієнт змін, який являє собою узагальнену

інтерпретацію траєкторії зростання, що оцінюється. Середній коефіцієнт змін визначатиметься за формулою

$$K_{zag} = (K_1 + K_2 + \dots + K_n) / n, \quad (8)$$

де K_{zag} – середній коефіцієнт змін; K_1 – коефіцієнт оцінки зростання за фактором 1; K_2 – коефіцієнт оцінки зростання за фактором 2; K_n – коефіцієнт оцінки зростання за фактором n ; n – кількість чинників, що аналізуються.

З метою визначення впливу корпоративного сектору на динаміку інвестиційно-інноваційної активності в економіці пропонуємо проводити аналіз на основі методології оцінювання структурних зрушень досліджуваних явищ.

Для визначення впливу корпоративного сектору на динаміку інвестиційно-інноваційної активності в економіці на основі запропонованого підходу доцільне використання такої моделі:

$$\begin{cases} Z_i = \frac{x_{1i}}{x_{2i}} \times 100; & (9) \\ \Delta Z = Z_{зв} - Z_{баз}; & (10) \\ Z_{zag} = \frac{\Sigma Z}{n}, & (11) \end{cases}$$

де Z_i – індекс структурних зрушень за показником i ; x_{1i} – значення відносного показника i ; по економіці; x_{2i} – значення відносного показника i у корпоративному секторі за певним показником; $Z_{зв}$ – коефіцієнт структурних зрушень у звітному періоді за певним показником; $Z_{баз}$ – коефіцієнт структурних зрушень у базовому періоді за певним показником; ΔZ – узагальнений коефіцієнт структурних зрушень за певним показником; n – кількість чинників (показників), що включені до оцінювання; Z_{zag} – узагальнений (середній) коефіцієнт структурних зрушень у певному періоді (році).

Для оцінювання ефективності впливу корпоративного сектору на динаміку інвестиційно-інноваційної активності в економіці використаємо показники, що узагальнюються Держстатом України і є загалом репрезентативними, а саме:

- відносна зміна інноваційної активності, в.п.;
- номінальна зміна обсягу інвестиційних витрат на організацію інноваційної діяльності, грн/грн;
- відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на дослідження і розробки, в.п.;
- відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційних технологій, в.п.;
- відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційного обладнання, в.п.;
- відносна зміна частки реалізованої інноваційної продукції, в.п.

Визначимо показники відносної динаміки інвестиційно-інноваційної активності в економіці загалом та у корпоративному секторі за формулами (5), (6) і (7); отримані дані подано у табл. 1 і 2.

На наступному етапі визначаємо середній коефіцієнт змін за формулою (8). Отримані результати наведено у табл. 3.

З наведених даних бачимо, що корпоративний сектор у 2010–2011 рр. продемонстрував гіршу динаміку змін інвестиційно-інноваційної активності, ніж було зафіксовано загалом по економіці, що підтверджується від'ємним значенням різниці між середніми коефіцієнтами змін.

Нарешті визначимо динаміку структурних зрушень частки корпоративного сектору у формуванні показників інвестиційно-інноваційної активності за формулами (9), (10) та (11).

Результати розрахунків наведено у табл. 4.

За результатами порівнянь відповідних коефіцієнтів можемо відзначити, що корпоративний сектор продемонстрував гіршу динаміку інноваційної активності, загального обсягу інвестиційних витрат на організацію інноваційної діяльності та частки інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції.

**Оцінювання динаміки інвестиційно-інноваційного процесу у національній економіці
на основі аналізу відносної активності економічних суб'єктів**

Показники	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010
Відносна зміна інноваційної активності, в.п.	1,268	0,915	0,985	1,078
Номінальна зміна обсягу інвестиційних витрат на організацію інноваційної діяльності, грн/грн	1,757	1,108	0,662	1,012
Відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на дослідження і розробки, в.п.	0,740	0,984	0,890	0,947
Відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційних технологій, в.п.	1,114	1,112	0,890	1,000
Відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційного обладнання, в.п.	0,790	0,954	0,934	1,004
Відносна зміна частки реалізованої інноваційної продукції, в.п.	1,000	0,881	0,814	1,042

Джерело: розраховано автором.

Таблиця 2

**Оцінка динаміки інвестиційно-інноваційного процесу у корпоративному секторі на основі
аналізу відносної активності економічних суб'єктів**

Показники	2008/ 2007	2009/ 2008	2010/ 2009	2011/ 2010
Відносна зміна інноваційної активності, в.п.	1,215	0,915	0,960	0,986
Номінальна зміна обсягу інвестиційних витрат на організацію інноваційної діяльності, грн/грн	1,816	1,127	0,632	1,042
Відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на дослідження і розробки, в.п.	0,791	1,000	0,881	0,802
Відносна зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційних технологій, в.п.	1,056	1,160	0,826	0,989
Відносний зміна частки суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційного обладнання, в.п.	0,769	0,952	0,934	1,009
Відносна зміна частки реалізованої інноваційної продукції, в.п.	1,013	0,842	0,781	1,080

Джерело: розраховано автором.

Таблиця 3

**Середній коефіцієнт змін динаміки і структури
інвестиційно-інноваційної активності**

Показники	2008/ 2007	2009/ 2008	2010/ 2009	2011/ 2010
Середній коефіцієнт змін у економіці	1,112	0,992	0,863	1,014
Середній коефіцієнт змін у корпоративному секторі	1,110	0,999	0,836	0,851
Перевищення середнього коефіцієнта змін у корпоративному секторі середнього коефіцієнта змін у національній економіці	-0,002	+0,007	-0,027	-0,163

Джерело: розраховано автором.

Оцінювання внеску корпоративного сектору на формування показників інвестиційно-інноваційної активності в національній економіці

Показники	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	Зміна 2011/2010 рр.
Частка інноваційно активних корпорацій у загальній структурі інноваційно активних підприємств	0,749	0,754	0,733	0,725	- 0,008
Рівень інвестиційних витрат на організацію інноваційної діяльності	0,862	0,876	0,836	0,861	0,025
Частка інноваційно активних суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на дослідження і розробки	0,779	0,794	0,763	0,642	- 0,121
Частка інноваційно активних суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційних технологій	0,722	0,757	0,679	0,669	- 0,010
Частка інноваційно активних суб'єктів, які здійснювали інвестиційні витрати на придбання інноваційного обладнання	0,738	0,741	0,722	0,718	- 0,004
Рівень реалізованої інноваційної продукції	0,913	0,873	0,841	0,872	0,031
Середній коефіцієнт внеску корпоративного сектору на формування загального тренду інвестиційно-інноваційної активності в національній економіці (Zzag)	0,794	0,799	0,762	0,748	- 0,014

Джерело: розраховано автором.

Аналіз результатів проведеного оцінювання дає змогу зробити такі висновки та узагальнення:

- значення усіх показників інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів корпоративного сектору є домінуючими у структурі відповідних показників інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національної економіки;

- інвестиційно-інноваційна діяльність у корпоративному секторі протягом 2007–2010 рр. справляла скоріше негативний вплив на загальні показники інвестиційно-інноваційної активності в економіці, про що свідчить зменшення середнього коефіцієнта внеску корпоративного сектору на формування загального тренду інвестиційно-інноваційної активності в національній економіці (Zzag);

- протягом 2010 р. інноваційна активність загалом по національній економіці та у корпоративному секторі продемонструвала падіння, що вказує на загальне погіршення інвестиційно-інноваційного клімату та втрату суб'єктами господарювання доступу до фінансових джерел інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності;

- протягом 2007–2010 рр. інноваційна активність у корпоративному секторі є більшою за інноваційну активність загалом по національній економіці, однак якщо різниця між інноваційною активністю загалом по національній економіці та інноваційною активністю корпоративного сектору у докризовий період зростала, то у кризовий період зазначений показник продемонстрував падіння; це говорить про наявність системних проблем підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності корпоративного сектору, яка негативно впливає на загальні показники по національній економіці.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Зазначений підхід дає змогу своєчасно виявляти ключові проблеми організації інвестиційного процесу у корпоративному секторі, а також здійснювати вибір перспективних фінансових важелів активізації інвестиційної діяльності корпоративних структур з урахуванням макроекономічної динаміки. Значення усіх показників інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів корпоративного сектору є домінуючими у структурі відповідних показників інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національної економіки. Це говорить про наявність системних проблем підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності корпоративного сектору, яка негативно впливає на загальні показники по національній економіці.

1. Захарін С.В. Інвестиційне забезпечення інноваційно-технологічного розвитку економіки: монографія / С.В. Захарін. – К.: КНУТД, 2011. – 344 с. 2. Антонюк Л.Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія / Л.Л. Антонюк, А.М. Поручник А.М., В.С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2003. – 394 с. 3. Статистичний щорічник України за 2010 рік: статистичне видання / за ред. О.О. Осауленка. – К.: Август Трейд, 2011. – 559 с. 4. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика: монографія / за ред. Л.І. Федулової. – К.: Основа, 2005. – 552 с. 5. Корпоративні структури в національній інноваційній системі України: монографія / Ю.М. Бажал, Ю.В. Гончаров, С.В. Захарін та ін. / за ред. Л.І. Федулової. – К.: УкрІНТЕІ, 2007. – 812 с. 6. Іщук С.О. Механізми інвестиційного забезпечення розширеного відтворення виробничого потенціалу // Формування ринкової економіки в Україні: наук. зб. / Обліково-аналітичні системи суб'єктів господарської діяльності в Україні. – Спецвипуск 15 (част. 1). – Л.: Інтереко, 2005. – С. 57–62. 7. Унінець-Ходаківська В.П. Роль державного регулювання на ринку фінансових послуг / В.П. Унінець-Ходаківська // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 6. – С. 238–247. 8. Сунцова О.О. Вплив фінансового розвитку на економічне зростання: теоретичне визначення / О.О. Сунцова // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 12. – С. 152–159.

УДК 338.47:656.61

С.А. Горбаченко

Одеський національний економічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У МОРЕГОСПОДАРСЬКОМУ КОМПЛЕКСІ

© Горбаченко С.А., 2013

Розглянуто особливості реалізації проектів у морегосподарському комплексі. Доведена доцільність використання при цьому спеціального програмного забезпечення. Проведено порівняльний аналіз програмних продуктів, які можна використовувати у процесі інвестиційного проектування у сегменті морського господарства.

Ключові слова: морегосподарський комплекс, інвестиції, інвестиційний проект, показники ефективності, програмне забезпечення.

S.A. Gorbachenko

Odessa National Economic University

FUTURE USE THE SOFTWARE FOR DESIGN OF INVESTMENT IN THE MARINE ECONOMIC COMPLEX

© Gorbachenko S.A., 2013

There are considered the main features of project realization in the marine economy complex. The use of the special software is proved. It was made comparative analyze of software products which are possible to use in the process of the investment planning in the segment of marine economy is conducted.

Key words: marine economy complex, investments, investment project, indexes of efficiency, software.

Постановка проблеми. Механізм залучення інвестицій є частиною загальної стратегії розвитку морегосподарського комплексу України. Саме за рахунок реалізації інвестиційних проектів можливо збільшити ефективність діяльності вітчизняних портів, підприємств суднобудівної